

Статистика України

Щоквартальний
науково-інформаційний
журнал

2006, № 1 (32)

Видається з 1998 року

У НОМЕРІ:

Теорія та методологія статистики

<i>Васечко О.О., Гран-Реомм М., Шикуненко А.В.</i> Оцінка параметрів якості бази вибіркових обстежень малих підприємств.....	4
<i>Гладун О.М.</i> Питання класифікації вибірок.....	8
<i>Олійник Т.І.</i> До проблеми індексного аналізу динаміки продуктивності праці в сільському господарстві.....	15
<i>Попова Л.О.</i> Основні етапи статистичного моніторингу цін у будівництві на базі кількісної та якісної інформації.....	19

Статистика та економіка, аналіз

<i>Данилко В.К.</i> Ліси і стан довкілля: еколого-статистичний аспект.....	23
<i>Єрін Д.Л.</i> Статистичні аспекти оцінювання платоспроможності країни.....	27
<i>Олексійчук О.М.</i> Статистичні показники виконання державного бюджету України.....	30
<i>Попова В.В.</i> Динаміка структури ВВП України.....	35

Економічна теорія

<i>Харазішвілі Ю.М.</i> Класична модель функції сукупної пропозиції в контексті кейнсіанської теорії.....	42
---	----

Регіональна статистика

<i>Котельников В.Д.</i> Регіональна статистика: між інформаційними потребами та можливостями.....	49
<i>Суперсон В.І.</i> Регіональні аспекти забезпечення продовольчої безпеки України.....	52
<i>Щурик М.В.</i> Економетричне моделювання та прогноз землекористування господарств населення у Карпатському макрорегіоні.....	58

Нові методи досліджень

<i>Микитенко М.Т., Недашківська Н.І.</i> Врахування нестационарності часових рядів при прогнозуванні макроекономічних показників за методом фільтра Калмана.....	63
--	----

Міжнародні проекти та досвід

<i>Єгоров І.Ю., Жукович І.А., Рижкова Ю.О.</i> Європейське інноваційне табло: система індикаторів інноваційного розвитку.....	71
<i>Лумпова Т.І.</i> Сучасні напрямки створення інтегрованих інформаційних систем у статистиці.....	76

Державне управління

<i>Клименко Н.Г.</i> Надзвичайні ситуації як об'єкт управління.....	83
<i>Луговенко Н.В.</i> Роль держави у створенні ефективного механізму захисту пенсійних активів від ризиків пенсійних втрат.....	89
<i>Міхаліна І.Г.</i> Проблеми адаптації аграрного бізнесу України до правового поля ЄС.....	93
<i>Нижник Н.Р., Гончарук Н.Т., Прокопенко Л.Л.</i> Проблеми реформування системи професійного навчання державних службовців у контексті європейського вибору України.....	98
<i>Плющ Р.М.</i> Перспективні напрями розвитку організаційних структур місцевого самоврядування.....	102
<i>Хачатурян Х.В.</i> Системний підхід до застосування ринкових технологій у державному управлінні.....	106

Історія статистики

<i>Чекотовський Е.В.</i> Підходи і напрями вивчення історії статистичної науки.....	110
Ювілеї, пам'ятні дати.....	116
Хроніка.....	119
Анотації.....	125

Література

1. *Бюджетний кодекс України: Закон України від 21.06.2001 р. №2542 – III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №37–38. – Ст. 89.*
2. *Висновки про виконання Державного бюджету України за 2004 рік / Підготовлено департаментом з питань контролю, аналізу та експертизи державного бюджету і затверджено постановою Колегії Рахункової палати від 10.05.2005 р. № 10-1 – К.: Рахункова палата України, 2005. – Вип. 8.*
3. *Гасць В.М. Система макроекономічних показників та роль Міністерства фінансів і Національного банку України в їх регулюванні // Адміністративна реформа в Україні. Проблеми підвищення ролі Міністерства фінансів України і Національного банку України як інститутів регулювання економіки. – К., 1998. – С. 56–59.*
4. *Головач Н.А. Статистичне забезпечення системного дослідження ринку банківських послуг // Проблеми формування ринкової економіки. – К., 1998. – Вип. 6. – С. 189–193.*
5. *Григоренко Ю.О. Статистичне забезпечення моніторингу інвестиційної діяльності // Наукові праці. – К., 2002. – Вип.3 (18). – С.51–54.*
6. *Демешко О.Г. Статистичне забезпечення маркетингу на ринку банківських послуг // Економічні проблеми невинробничої сфери. – К., 1998. – С. 154–159.*
7. *Мазуренко О.К. Статистика державних фінансів: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 92 с.*
8. *Положення про Державне казначейство України: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.07.1995 р. №590 // www.rada.gov.ua*
9. *Про Державне казначейство України: Указ Президента України №335/95 від 27.04.1995р. // www.rada.gov.ua;*
10. *Про прогноз економічного і соціального розвитку України на 2005 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2004 р. №1198 / www.rada.gov.ua*
11. *Тарлопов І.О. Визначення макроекономічних статистичних показників та їх трансформація на сучасному етапі // Теорії мікро- та макроекономіки. – К., 1999. – С. 73–76.*

Динаміка структури ВВП України

*В.В. Попова,
кандидат економічних наук
Національного аграрного університету України*

Однією з визначальних задач державного регулювання є формування економічного устрою, який сприятиме впровадженню інноваційних напрямків використання основних факторів – праці та капіталу – шляхом створення сприятливих умов для удосконалення їх комбінацій. “Мобілізація ресурсних, а також інституціональних факторів росту в промисловості стає не тільки умовою, але і філософією росту, ключовим орієнтиром економічної політики в цілому, перетворенням всіх сфер народного господарства на базі нових поколінь високотехнологічної продукції” [1].

Позитивні зрушення від мобілізації ресурсних та інституціональних факторів зростання можливі у випадку підпорядкування економічної діяльності теоретично зваженому стратегічному напрямку. Вихідні джерела наукового обґрунтування підходів до керування процесами формування факторних комбінацій повинні спиратися на ретельний аналіз передумов сучасної ситуації як результату минулих економічних відносин. Динаміка темпів приросту валового продукту України в перші роки незалежності відображає глибокий взаємозв’язок з тими економічними явища-

ми, що передували відходу від командно-розподільних методів регулювання.

Фаза економічного підйому в Україні почалася значно пізніше, ніж в інших колишніх республіках СРСР. Позитивні тенденції приросту ВВП упевнено підтверджують лише той факт, що незалежна Україна завершує складний шлях неоднозначних трансформаційних перетворень, пов’язаних з переходом від системи централізованого розподілу ресурсів до нового типу державного регулювання економіки. При формуванні цільових орієнтирів нового інституціонально-господарського устрою необхідно враховувати руйнівні наслідки перебудови, у процесі якої сукупне падіння валового внутрішнього продукту склало 51,3%. Негативні темпи приросту ВВП спостерігалися до 1999 р., коли його величина склала тільки 37,8% від рівня 1990 р. Поряд з питаннями нарощування обсягів ВВП, вітчизняними науковцями піднімаються проблеми якісних параметрів національної економіки: “Аналіз переконливо показує – причина нинішнього складного становища полягає в тому, що кількісне збільшення обсягів виробництва не супроводжується зростанням ефективності економіки” [2].

Як показали результати перших років незалежності, перехід на ринкові умови господарювання не

означає автоматичного вирішення всіх проблем розвитку. Аналіз зміни темпів приросту реального ВВП після 2001 р. вказує на необхідність удосконалення механізмів державного регулювання в нових умовах.

При розробці та реалізації економічної політики виходу на нові принципи державного регулювання повинні враховуватися специфічні труднощі, пов'язані з високим ступенем інертності макроекономічних процесів. Динаміка ВВП повинна розглядатися в першу чергу з позиції переходу всіх елементів макроекономічної системи на принципово новий ступінь розвитку в структурній єдності її доходної та видаткової частин. Виконання цієї умови вимагає ретельного дослідження динаміки ВВП із виявленням і чітким розмежуванням тих структурних взаємозв'язків, які сприяють чи перешкоджають нарощу-

ванню кількісних і якісних параметрів національної економіки.

Аналітична оцінка структурних складових ВВП у вигляді співвідношення витрачених ресурсів і пов'язаних з цим надходжень дозволяє конкретизувати проблемні моменти сучасної макроекономічної динаміки (табл. 1). Для можливості зіставлення динаміки структури витрат таблиця була дещо змінена. Відповідно до системи національних рахунків, за досліджуваній період частка витрат на проміжне споживання та експорт зросла на 5,18% і 6,40%, практично на стільки ж скоротилися валове нагромадження основного капіталу (5,07%) і кінцеве споживання (6,51%). Відносне зниження ВВП у загальній структурі ресурсів на 9,64% супроводжується збільшенням проміжного споживання (5,18%) та імпорту (4,46%) [3–10].

Таблиця 1

Динаміка структури витрата-випуск в Україні

(%)

Рік	Напрямки витрат				Статті доходів		
	Проміжне споживання	Кінцеве споживання	Валове нагромадження	Експорт	Виробничі галузі	ВВП	Імпорт
1990	45,29	31,30	11,71	11,70	45,29	42,50	12,21
1991	50,25	30,18	7,41	12,16	50,25	37,48	12,27
1992	53,28	26,46	9,74	10,52	53,28	37,05	9,67
1993	55,06	22,80	12,92	9,216	55,06	35,61	9,33
1994	49,80	24,57	12,80	12,83	49,80	36,23	13,97
1995	51,88	24,48	8,55	15,08	51,88	32,04	16,07
1996	49,32	27,32	7,75	15,61	49,32	34,20	16,48
1997	51,69	27,45	7,21	13,65	51,69	33,63	14,68
1998	51,21	27,57	7,05	14,18	51,21	33,84	14,95
1999	49,73	26,02	5,89	18,36	49,73	33,78	16,49
2000	49,49	24,14	6,33	20,04	49,49	32,08	18,42
2001	50,46	24,66	7,02	17,86	50,46	32,20	17,34
2002	50,47	24,79	6,64	18,10	50,47	32,86	16,67
2003	50,42	24,1	7,03	18,45	50,42	31,95	17,63

Високі темпи приросту ВВП у фазі економічного підйому (після 2000 р.) мало вплинули на зміни структури доходів – тут його частка майже не змінилась (з незначними коливаннями впродовж цього періоду). Прослідковується тісний зв'язок цих змін із зростанням на 0,98% частки проміжного споживання.

Динаміка структури ВВП по галузях

Доцільно відмітити різницю внесків окремих галузей у формування кінцевого валового показника. Частка продукції промисловості у ВВП складає не більше 40% з тенденцією до скорочення (на 3,36% наприкінці періоду). У 1,95 раза скоротилася вага продукції будівництва і в 1,4 раза зріс внесок торгівлі. В інших галузях матеріального та нематеріального виробництва незначне зростання відбулося на тлі істотного скорочення проміжного споживання (табл. 2).

Поглиблене дослідження макроекономічної динаміки вимагає перегляду теоретико-методологічних засад аналітичної оцінки ВВП. Переосмислення сут-

ності складових витратної та доходної частин галузей економіки приводить до усвідомлення необхідності розробки і використання спеціальних методів дослідження з апробацією на реальних показниках статистичної звітності. Структура витрат на проміжне споживання являє собою профіль комбінації факторів, який впливає на створення валового внутрішнього продукту. Галузева структура виробленого ВВП відображає профіль результатів функціонування макроекономічної системи. Зіставлення профілів комбінації факторів і структури виробленого валового внутрішнього продукту дає структурний коефіцієнт ефективності факторних комбінацій. Зміни в значенні структурних коефіцієнтів ефективності факторних комбінацій вказують на загальні системні тенденції в перерозподілі витрат факторів і отриманих результатів між галузями української економіки.

Використання нових методів апалітичної оцінки дозволяє дійти принципово нових висновків щодо реалій і перспектив національної економіки (табл. 3).

Структура ВВП за видами діяльності

(%)

Види діяльності \ Рік	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Промисловість	37,68	35,33	34,33	35,84	39,01	38,86	34,86	35,05	34,32
Будівництво	8,02	7,40	6,86	6,40	5,71	4,93	4,43	4,11	4,43
Сільське господарство, мисливство і лісове господарство. Рибне господарство	14,66	14,00	13,96	13,68	13,16	15,47	15,28	13,46	11,39
Транспорт і зв'язок	13,12	13,65	13,06	12,80	13,37	13,02	13,60	13,51	14,41
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги і ремонт. Готелі і ресторани	8,59	7,32	9,56	9,03	8,60	9,73	11,94	11,86	12,81
Інші види діяльності	20,21	23,64	23,33	23,23	21,04	19,03	21,26	23,40	24,24
Оплата послуг фінансових посередників	-2,28	-1,33	-1,10	-0,99	-0,89	-1,03	-1,37	-1,39	-1,6
Усього	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Таблиця 3

Структурні коефіцієнти ефективності факторних комбінацій в Україні

Види діяльності \ Рік	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Промисловість	0,63	0,61	0,61	0,63	0,66	0,61	0,54	0,55	0,53
Будівництво	1,84	1,75	2,04	1,97	2,78	1,57	1,28	1,24	1,2
Сільське господарство, мисливство і лісове господарство. Рибне господарство	1,20	0,89	0,97	0,91	0,97	1,18	1,21	1,13	1,12
Транспорт і зв'язок	2,80	2,53	2,33	2,49	2,55	2,50	2,61	2,41	1,42
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги і ремонт. Готелі і ресторани	2,78	1,92	1,99	1,65	1,87	1,63	2,11	2,08	2,13
Інші види діяльності	1,44	1,94	1,59	1,76	1,57	2,35	2,67	2,74	2,79
Оплата послуг фінансових посередників	-1,62	-1,44	-1,54	-1,51	-1,47	-1,54	-1,57	-1,53	-1,6

Економічна сутність коефіцієнта ефективності факторних комбінацій полягає в тому, що при його значенні менше 1,0 економічна діяльність галузі визначається як витратна. У цьому випадку така картина спостерігається в промисловості, де динамічні зміни мають тенденцію до зниження. Відносний аналіз структурних коефіцієнтів факторних комбінацій дозволяє констатувати збитковий характер промислової виробничої сфери, яка демонструє майже в два рази нижчу ефективність, ніж сільське господарство, і в три – ніж транспорт і зв'язок.

Аналіз структурних коефіцієнтів факторних комбінацій вказує на те, що стрімке економічне зростання супроводжується зниженням ефективності суспільного виробництва, поглибленням витратного характеру виробничої сфери. Горизонтальний аналіз структури доходів і витрат ВВП за зазначений період показує відсутність істотних позитивних зрушень у галузевих пропорціях. Продукція промисловості в основному призначена не для споживання у вигляді товарів і

послуг кінцевого користування, а залишається у виробничому секторі та не потрапляє до сфери задоволення суспільних потреб, тобто – доходної частини ВВП. Наявність вагової експортної складової в промисловості дає підставу говорити про зниження ефективності цього виду діяльності і на зовнішньому ринку.

Міжгалузеве зіставлення структурних коефіцієнтів факторних комбінацій дає парадоксальну картину: більш ніж двократне перевищення збитковості промислового сектору над збитковістю сільськогосподарства. При цьому якщо врахувати, що в промисловості витрачається в 5 разів більше ресурсів, ніж в сільському господарстві, то джерело макроекономічних негараздів стає цілком зрозумілим. Отримані дані можуть бути пояснені реальними пропорціями вкладень у зазначені галузі, що підпорядковані специфіці структури основних засобів і співвідношенню витрат на інші виробничі фактори, у першу чергу, на працю. Аналіз складових коефіцієнта ефективності фактор-

них комбінацій вказує на фактичне багаторазове перевищення прибутковості аграрної галузі над промисловим сектором і дозволяє визначитися з джерелами структурного дисбалансу в усій макроекономічній системі.

Динаміка структури ВВП за доходами

Зниження в структурі ВВП питомої ваги заробітної плати найманих працівників протягом перших трьох років (1991–1993 р. на 20,3% (з 58,8% до 38,5%)) може бути пояснено інертними процесами політичного, економічного та законодавчого “безвладдя”, коли байдужність органів державного управління призвела до появи значної заборгованості заробітної плати. Позитивна зміна структурної частки цього показника за весь наступний 10-річний період значно меншою за попереднє падіння і складає 6,0% (з 39,70% до 45,70% у 1994–2003 р.). Остання обставина вказує на відносну стабілізацію показника заробітної плати в структурі доходної частини ВВП на рівні 45%.

Структурні зміни в частині валового прибутку та змішаного доходу підприємств, а також податків і субсидій на виробництво й імпорт мають діаметрально протилежний характер. Податки і субсидії на виробництво й імпорт після обвалу до від’ємного значення в 1991 р. протягом 1992–1996 рр. зросли майже на 21% (з 1,0% до 21,92%), а протягом 1997–2003 рр. знову знизилися на 10,60% (21,92% до 11,32%). Частина валового прибутку і змішаного доходу підприємств у ВВП, після стрімкого зростання початкового періоду на 15,4% і скорочення в 1993–1996 рр. на 23,58% (53,90% до 30,32%), знову виросла в 2003 р. до величини 42,98%.

Інтенсивне відтворення трудового потенціалу за низького рівня заробітної плати вимагає наявності широкої соціальної сфери, розвиток якої знаходиться в компетенції державного регулювання. А забезпечення можливості доступу трудових ресурсів до основних соціальних благ, таких як освіта і охорона здоров’я, зумовлюється відповідним економічним підтвердженням – податковою складовою. Однак структура ВВП останніх років показує, що при незначних змінах ваги заробітної плати податки і субсидії істотно знижуються.

У контексті розглянутих нами питань слід зазначити, що станом на 2000 р. величина розриву питомої ваги заробітної плати у ВВП України перевищує в 1,74 раза показник Росії, в порівнянні з США – відстає в 1,64 раза. Таке проміжне становище варто розглядати з урахуванням похибок, викликаних розбіжностями в статистичній звітності, а також наявних негативних тенденцій, які не можуть вважатися сприятливими як для України, так і для Росії. Ситуація стає очевидною, якщо взяти до уваги таку обставину: до 2000 року показник ВВП України склав тільки 40% цього рівня в 1990 році, в той час реальна величина заробітної плати зменшилася орієнтовно в чотири рази.

Особливо помітним і відчутним низький рівень заробітної плати стає при приведенні всіх структурних складових доходної частини ВВП до українських карбованців 1990 р. (рис. 1). Як бачимо, навіть у період стрімкого зростання валового внутрішнього продукту динаміка зміни заробітної плати досить помірна. Характер змін кривих, які описують динаміку заробітної плати, валового прибутку і податків, вказує на те, що відбулися суттєві зміни в структурі ВВП [11].

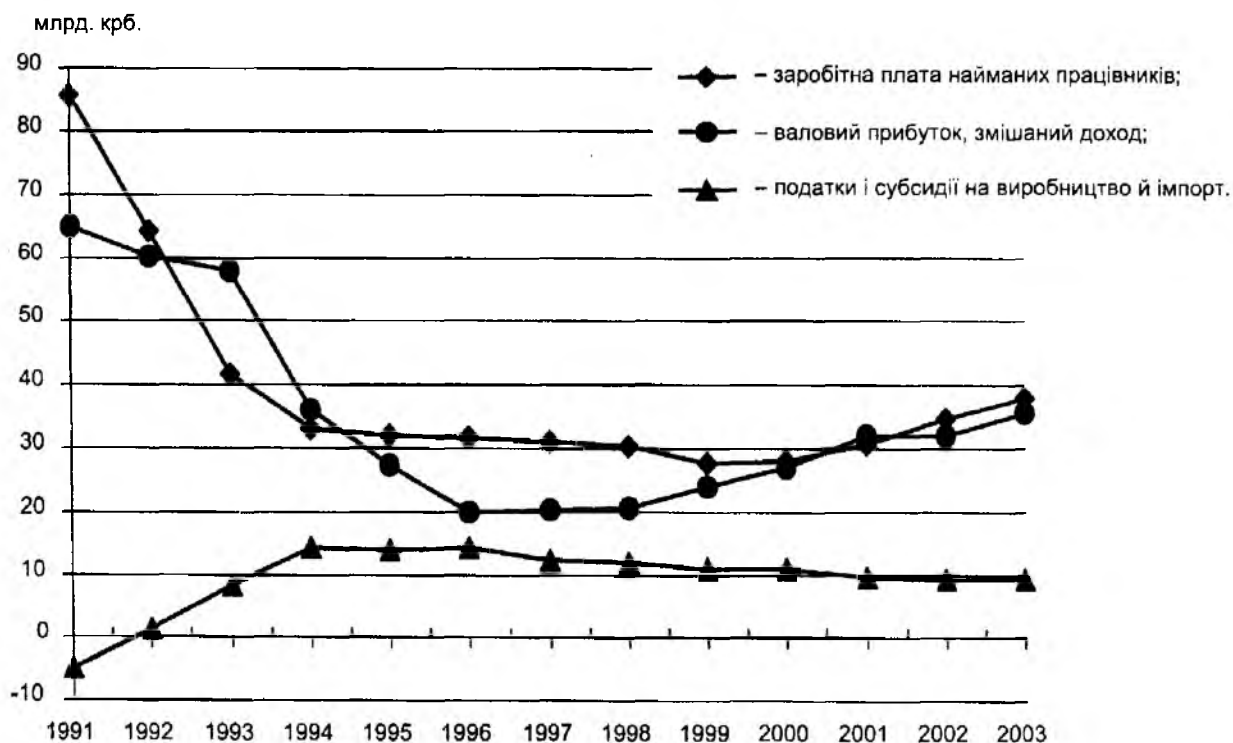

Рис. 1. Динаміка структури ВВП України за доходами у цінах 1990 року

Як відзначено вище, у періоди, що характеризуються незначними коливаннями частки заробітної плати в загальній структурі доходної частини ВВП, одночасно спостерігається значне зростання складової валового прибутку та змішаного доходу підприємств. Суттєве зростання прибутку в країнах із традиційно ринковими відносинами відзначаюся під час економічних підйомів, але при цьому його частка в структурі доходної частини ВВП не перевищувала 13–15%, що в 2–3 рази нижче, ніж в Україні сьогодні. У США, наприклад, сума прибутків до сплати прибуткового податку в період післявоєнного буму не перевищувала 13,4% від валового національного продукту, а в періоди економічної депресії початку 30-х років минулого сторіччя прибуток становив десяти частки відсотка чи був від'ємним, як наприклад у 1931–1932 рр. [12]. У 1960 р. питома вага прибутку у ВВП цієї країни складала 9,1%, а в 1982 р. – 4,3% [13].

На сьогоднішній день у розвинених країнах з ринковою економікою спостерігається стійке зростання питомої ваги заробітної плати у ВВП. З 1990 до 2000 року в країнах Західної Європи цей показник збільшився на 11,6% [14]. В Україні за цей самий період спостерігалася протилежна картина – зниження на 10,81%. Цікавим є також той факт, що частка оплати праці в структурі ВВП України знизилася в зіставленні не тільки з розвиненими країнами, але і в порівнянні з історичним минулим тієї економічної системи, у межах якої вона тривалий час функціонувала. Так, у 1987 році в СРСР частка оплати праці разом із суспільними фондами споживання складала 58,3% ВВП, тобто цей показник був цілком порівнянний зі США (56,2%) [15].

Проведений аналіз показує, що високі темпи зростання ВВП в Україні викликані не чим іншим, як переважним впливом прибутків [16]. Зміна співвідно-

шення між показниками заробітної плати і прибутків у динаміці є наслідком циклічних коливань незбалансованості економічного зростання, результатом якого може бути порушення макроекономічних пропорцій і криза.

Динаміка структури ВВП за витратами

Витратна частина ВВП у вигляді валового нагромадження повертається у виробництво як капіталовкладення і зменшує вагу кінцевого споживання на внутрішньому ринку. Збільшення кінцевого споживання на величину валового нагромадження скорочує можливості для розширеного відтворення, чим знижує потенційні можливості його нарощування в наступні часові періоди. Таким чином, зростання чи зниження частини кінцевого споживання за рахунок валових нагромаджень виправдані тільки в межах економічно обґрунтованих пропорцій.

За період 1995–2002 рр. питома вага валового нагромадження у ВВП України складала 26,68% від найвищої величини у 1995 р. до найнижчої – 17,44% у 1999 р. У 2000–2002 рр. цей показник складав близько 20% (табл. 4). Такий розмір валового нагромадження може розглядатися як досить високий у контексті співвідношення його гранично припустимої величини з темпами приросту ВВП і раніше накопиченим капіталом у вигляді основних фондів. У зіставленні зі структурними параметрами високорозвинених країн, де вага валового нагромадження складає близько 15%, пропорції структури витрат національної економіки можна вважати найбільш сприятливими в 1999 році. Ця параметрична оцінка дозволяє також стверджувати, що в Україні є резерви збільшення кінцевого споживання за рахунок зниження валового нагромадження до економічно виправданого рівня.

Таблиця 4

Структура витрат ВВП

Статті витрат	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Кінцеве споживання	76,40	79,88	81,61	81,46	77,03	75,25	76,57	75,43	75,42
Валове нагромадження	26,68	22,67	21,45	20,82	17,44	19,72	21,81	20,19	22,01
Експорт	47,07	45,65	40,59	41,89	54,34	62,44	55,46	55,09	57,75
Імпорт	-50,16	-48,20	-43,65	-44,16	-48,81	-57,41	-53,83	-50,71	-55,18
ВВП	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Як показано вище, показник ВВП національної економіки формується під переважним впливом динаміки прибутків підприємств при слабкому взаємозв'язку з підйомами чи спадами в частині заробітної плати і податків. Якщо зіставити частку валового нагромадження в основний капітал у видатковій частині ВВП і частку прибутку підприємств у його доходній частині, то можна побачити, що в 1996 р. валове нагромадження було тільки в 1,34 рази нижче прибутків підприємств, а в 2003 р. – майже вдвічі, тобто цей розрив збільшився (рис. 2).

Зіставлення валового нагромадження і прибутку підприємств показує, що, незважаючи на відносно високий незадоволений попит на інвестиції, який спосте-

рігається в Україні, потенційні можливості щодо вкладення власних коштів в основний капітал значно вищі тих обсягів, які реалізуються. В умовах загальної реструктуризації економіки важливо досягти такого стану, щоб прибуток підприємств не втрачав інвестиційну сутність за рахунок повного чи часткового виключення з виробничого процесу і не стримував перспективний початок. Ця вимога залишається непоміченою до тієї пори, поки сформовані диспропорції не набувають загрозливих масштабів, що вимагає радикального адміністративного втручання з боку держави.

Дослідження динамічних змін у структурі доходів і витрат ВВП виявляє реалії фактичної бази сучасного економічного зростання в Україні. Відставання в

питаннях державного регулювання є першопричиною, джерелом глибоко негативної трансформації національної економіки. Ознаки зростання присутні, але відкритим залишається питання наявності ґрунтовних засад економічного розвитку і процвітання.

Обмежений низькою заробітною платнею внутрішній попит при високому ступені відкритості макроекономічної системи змушує виробника орієнтуватися на зовнішній споживчий ринок. Дослідження структури доходів і витрат міжгалузевого балансу країни вказує на суттєву вагу експортно-імпоротної складової, а це означає не що інше, як трансформацію національної економіки під впливом регуляторів зовнішнього ринку.

Необхідність застосування жорстких механізмів державного регулювання цін є вимушеною реакцією на прояви негативного впливу наслідків екзогенної залежності. Орієнтація на споживачів зовнішніх ринків призводить до переваги сировинного асортименту (частка металу в структурі експорту складає близько 40%) при витратних технологіях і зниженні рівня оплати праці.

Дослідження динаміки валового внутрішнього продукту в Україні довело, що його структурні зміни демонструють відсутність єдності і пропорційності зростання дохідної і видаткової частини, яке сприяє нарощуванню переважно кількісних параметрів національної економіки на шкоду якісним. Економічне зростання, яке базується на випереджальному нарощуванні прибутків підприємств у структурі доходів ВВП, неминуче призводить до руйнування макроекономічних пропорцій і обертається катастрофічними наслідками для національної економіки. Для макроекономічних систем, що знаходяться в стадії трансформації і становлення ринкових механізмів, ця проблема є надзвичайно актуальною. Для її вирішення потрібна своєчасна адекватна оцінка вектора перетворень на основі якісного показника, більш чутливого, ніж валовий внутрішній продукт. При розробці механізмів державного регулювання необхідно враховувати в однаковій мірі як ефективність суспільного виробництва, так і зростання добробуту населення. Таким показником може бути результативність макrorівня [17].

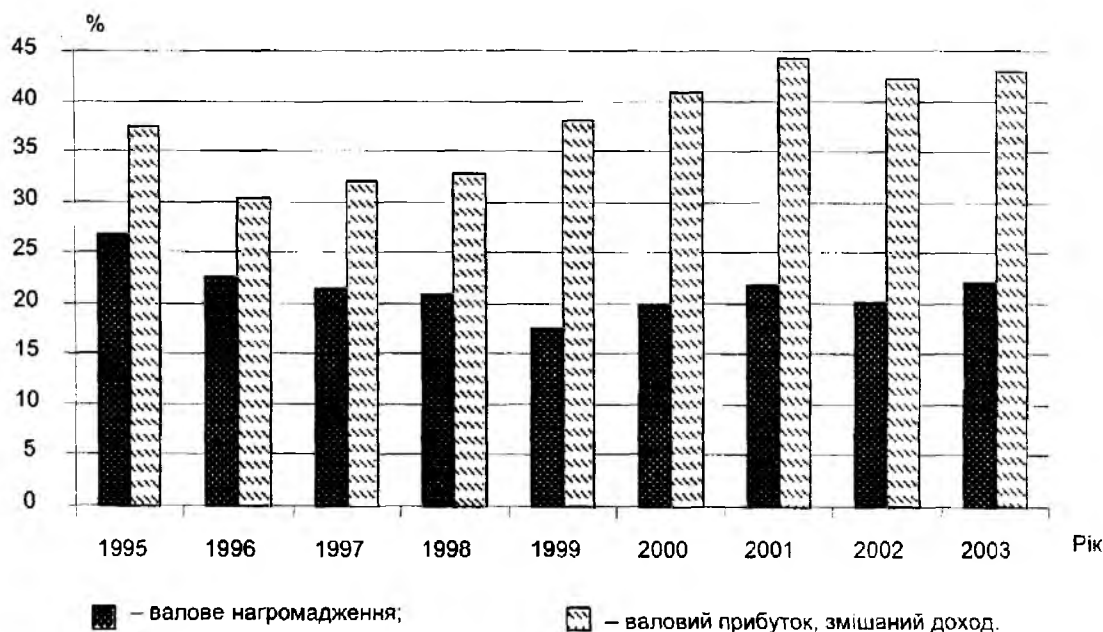

Рис. 2. Динаміка частки валового нагромадження і прибутку в ВВП України

Література

1. Роль держави у довгостроковому економічному зростанні / За ред. Б.Є.Кваснюка. – К.: Ін-т. екон. прогноз. Х.: Форт, 2003. – 424 с.
2. Чухно А. Нова економічна політика. // Економіка України. – 2005. – №6 – С. 4–10.
3. Народне господарство України у 1992 році: Стат. щорічник / Мінстат України: Відп. за вип. В.В. Самченко. – К.: Техніка, 1993. – 464 с.
4. Народне господарство України у 1993 році: Стат. щорічник / Міністерство статистики України: Відповідальний за випуск В.В. Савченко. – К.: Техніка, 1994. – 494 с.
5. Україна у цифрах у 1996 році: Корот. стат. довід. / Міністерство статистики України; відповідальний за випуск В.В. Самченко – К.: Наукова думка, 1997. – 176 с.
6. Україна у цифрах у 1997 році: Корот. стат. довід. / Державний комітет статистики України: Відп. за випуск О.Г. Осауленко. – К.: Наукова думка, 1998. – 188 с.
7. Україна у цифрах у 1998 році: Корот. стат. довід. / Державний комітет статистики України: Під ред. О.Г. Осауленка. – К., 1999. – 212 с.

8. *Україна у цифрах у 1999 році: Корот. стат. довід.* / Державний комітет статистики України: За ред. О.Г. Осауленка. – К., 2000. – 262 с.
9. *Статистичний щорічник України за 2000 рік.* / Державний комітет статистики України: За ред. О.Г. Осауленка; Відп. за вип. В.А. Головка. – К.: Техніка, 2001. – 600 с.
10. *Статистичний щорічник України за 2002 рік.* / Державний комітет статистики України: За ред. О.Г. Осауленка; Відп. за вип. В.А. Головка. – К.: Консультант, 2003. – 664 с.
11. *Попова В.В.* Факторная теория экономического роста и развития: Монография. – К.: Изд-во Европ. ун-та, 2005. – с. 452.
12. *Report to the Committee on Banking and Currency. Senate Committee Print. №. 4; Economic Report of the President to the Congress, 1950. January.* – P. 177.
13. *Сергиенко Я.* О финансовом механизме длинноволновых технико-экономических изменений. Вопросы экономики. – 2004. – №1. – С. 66–73.
14. *Сакс Дж.Д., Ларрей Ф.Б.* Макроэкономика. Глобальный подход: Пер. с англ. – М.: Дело, 1996. – 848 с.
14. *Internacional Financial Statistics Yearbook.* IMF, 2001, vol. LIV.
15. *Попова В., Попов В.* Реалії та перспективи економічного зростання в Україні. // Економіка України. – 2005. – №6. – С. 23–29.
16. *Попова В.В.* Результативність макрорівня: сутність концепції та методології оцінки. // Економіка України. – 2004. – №11. – С. 42–48.

Вітаємо з ювілеєм!

ІЛЬТЮ Івана Васильовича,
начальника Головного управління статистики
у Закарпатській області

МОІСЕЄВА Леоніда Івановича,
директора департаменту інформатизації

***Бажаємо міцного здоров'я, щастя, сімейного благополуччя,
нових творчих успіхів***

***Рада засновників та редколегія журналу
“Статистика України”***

Редакція відповідає за точність опублікованих офіційних статистичних даних.

Відповідальність за підбір, точність статистичних даних, цитат, дат, прізвищ, географічних назв та інших відомостей, наведених у опублікованих матеріалах, несуть їх автори, за зміст рекламних повідомлень – рекламодавці.

Передрукування матеріалів, опублікованих у журналі, дозволяється тільки за згодою авторів та видавця. У випадку передруку цих матеріалів посилання на журнал "Статистика України" обов'язкове.

Редакція може не поділяти позиції й думку авторів, а також публікувати окремі матеріали у порядку обговорення.

Редакція журналу рукописи не рецензує та не повертає.

Редагування	В. Чебанова
	Л. Голіченко
Коректура	О. Костюшко
Переклад	Л. Покотило
Більд-редактор	Н. Жабіна
Комп'ютерний набір	Л. Кудаковська
Художник	М. Маглич

Оригінал-макет виготовлено у редакційно-видавничому відділі Інформаційно-видавничого центру Держкомстату України.

Затверджено до друку вченою радою НТК статистичних досліджень (протокол № 5 від 27.12.2005 р.)

Підписано до друку 14.03.2006 р.
Формат 84x108/16. Папір офсетний.
Офсетний друк.
Умовн. друк. арк. 13,68.
Тираж 500 прим.
Ціна договірна.

Надруковано в Інформаційно-видавничому центрі Держкомстату України,
01001, Київ-1,
вул. Шота Руставелі, 3

В и м о г и **до змісту та оформлення статей** **для науково-інформаційного журналу** **"Статистика України"**

1. Зміст статей повинен відповідати профілю та спрямованості журналу, сучасному науково-теоретичному рівню.

Обсяг статті (у тому числі список літератури, таблиці, схеми тощо) не повинен перевищувати 8 – 10 сторінок (формат А-4, шрифт Times New Roman, 12 кегель, інтервал – 1,5, поля – 2 см.). Рисунки, схеми, таблиці, формули слід наводити у вигляді, що припускає їх коригування.

Заголовок статті має бути коротким і відповідати її змісту.

У статті потрібно чітко, без зайвих формул, викласти те нове й оригінальне, чого досягли автори у своїй практичній чи теоретичній діяльності. Слід уникати загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у доданому списку літератури. Список літератури – до 15 джерел.

Стаття повинна привертати увагу до актуальної проблеми і пропонувати шляхи її розв'язання.

2. Стаття надсилається у двох примірниках, надрукованих на одній стороні стандартного аркуша паперу, а також дублюється на дискеті 3,5".

ДО СТАТТІ ДОДАЮТЬСЯ:

- рецензія;
- анотація на окремому аркуші (українською, російською та англійською мовами), дублюється на дискеті 3,5";
- рисунки з підписами, оформлені відповідно до діючого ГОСТу;
- відомості про автора (авторів): місце роботи, посада, науковий ступінь та звання, домашня та службова адреси, номери домашнього та службового телефонів.

3. Складні схеми чи діаграми слід спрощувати, вказуючи на них лише необхідне. Усі позначення мають відповідати діючим ГОСТам.

Розміри ілюстрацій не повинні перевищувати розмірів друкованої сторінки журналу.

4. Формули нумерують (з правого боку у круглих дужках) лише ті, на які в тексті є посилання.

5. Таблиці повинні мати назву та порядковий номер. Одночасне використання таблиць і графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

6. Статтю підписують усі автори.